

עין משפט
נר מצוה

לֹב א מוֹי פִּי'ד מהל'
אִשׁוֹת הִל' כ סמג
עשין מח טוֹש"ע אה"ע סר'
לא סעי' ט:

לֹב ב ג מוֹי פִּי' שם הל'
א סמג שם טוֹש"ע שם
סר' לא סעי' ח:
לֹד ד ה מוֹי פִּי' מהל'
יבוס וחלילה הל' יג
סמג עשין נא טוֹש"ע שם
סר' קעג סעי' טז:

תוספות רי"ד

תוספות רי"ד

לא קדשה סתם וכנסה סתם
פי' וסיפא לאו ארישא
קאי. ומ"ש כתובה דלא
דאמר אי אפשי באשה
נדרנית גט נמי לא בעי.
אמר רבה גט מדבריהם
וכן ארי"ח. (רב) [ורבא]
אמר תנא ספוקי מספקא
ליה גבי ממונא לקולא גבי
איסורא לחומרא:

עג:

אדם יודע שאין קידושין בו. הן כריכותא הו"מ למימר לעיל כי פריך והא איפליגו זה חלא זימנא: **והא** **הבא** **דבטעות אשה אחת דמי בו**. תימנה לר"י כיון דמדמי קידושי קטנה לטעות א"כ תקשי ליה נמי כרייתא דלעיל דוכן קטן שקידש דפליגי אע"ג דהוי בטעות אשה אחת וי"ל

דקטן שקידש ניחא ליה כיון דאין קידושי קטן כלום אפי' מדרבנן דבעל לשם קדושין אבל קידושי קטנה דרבנן דמי טפי לקידושין בתנאי אבל תימנה לפי מאי שאינו יודע עמה שזם חילוק בין קידש על תנאי לקידושי קטנה תקשי ליה דרב דאדרב דאמר לעיל גבי קטנה שלא מיאנה דבעל לשם קידושין אף על גב דהוי בטעות אשה אחת ושמא לא שמיע ליה ההוא פלוגתא דקטנה שלא מיאנה: אלמא

דאמר אי אפשי באשה נדרנית אי הכי גט נמי לא תיבעי אמר רבה צריכה גט מדבריהם וכן אמר רב חסדא צריכה גט מדבריהם רבא אמר תנא ספוקי מספקא ליה גבי ^אממונא לקולא גבי איסורא לחומרא אמר רבה מחלוקת בטעות שתי נשים אבל בטעות אשה אחת דברי הכל אין צריכה הימנו גט אמר ^ב(ליה) אב"י והא מתניתין דטעות אשה אחת היא וקמותבינן תיובתא מיניה אלא ^א[אי אתמר הכי אתמר] אמר רבה מחלוקת בטעות אשה אחת כעין שתי נשים אבל בטעות אשה אחת גירידתא דברי הכל אינה צריכה הימנו גט איתביה אב"י ^אקידשה בטעות ^אופחות משהו פרוטה וכן קטן שקידש אע"פ ששלח סבלונות לאחר מיכן אינה מקודשת שמוחמת קדושין הראשונים שלח ואם בעלו קנו ר' שמעון בן יהודה משום ר' ישמעאל אמר אם בעלו לא קנו והא הכא דטעות אשה אחת היא ופליגי מאי לאו טעות נדרים לא טעות פחות משהו פרוטה פחות משהו פרוטה בהדיא קתני לה קידשה בטעות ופחות משהו פרוטה פרושי קא מפרש קידשה בטעות כיצד כגון שקידשה בפחות משהו פרוטה במאי קא מיפלגי מר סבר אדם יודע ^אשאין קדושין תופסין בפחות משהו פרוטה וגמר ובעל לשם קדושין ומר סבר אין אדם יודע שאין קדושין תופסין בפחות משהו פרוטה וכי קא בעל אדעתא דקדושין הראשונים בעל איתביה ^אהריני בועליך על מנת שירצה אבא אע"פ שלא רצה האב מקודשת ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר"ש רצה האב מקודשת לא רצה האב אינה מקודשת והא הכא דכי טעות אשה אחת דמי ופליגי התם בהא קמיפלגי מ"ם על מנת שירצה האב ע"מ שישתוק האב והא שתיק ליה ומ"ם יע"מ שיאמר אבא הן והא לא אמר אבא הן איתביה "מודים חכמים לרבי אליעזר דבקמנה שהשיאה אביה ונתגרשה והיא יתומה בחיי האב והחזירה שחולצת ולא מתיבמת מפני שגירושה גירושין גמורין ואין חזרתה חזרה גמורה ^בבמה דברים אמורים שגירשה כשהיא קמנה והחזירה כשהיא קמנה אבל גירשה כשהיא קמנה והחזירה כשהיא גדולה או שהחזירה כשהיא קמנה וגדלה אצלו ומת או חולצת או מתיבמת משום

לא קידשה סתם כו'. ומילתא דאפי נפשה היא. ולקמיה פריך מאי שגא גט ומאי שגא כתובה: **ליסני כנסה סתם**. כגוה ליכלליה וליסני הכי המקדש על מנת שאין עליה נדרים וכנסה סתם כו': **ור"ש**. בלא כנסה אבל השתא משמע דדווקא בשלא כנסה קאמר: **הכי נמי קאמר**. דהאי וגמלאו עליה דקתני

לאחר שניסת קאמר: **דאמר אי אפשי כו'**. ואע"ג דלא אחני כמאן דאחני דמי: **גט נמי לא סיבעי**. דהא שמואל לית ליה אין אדם עושה בעילתו זנות כדאשמועינן גבי קטנה: **ספוקי מספקא ליה**. על סתם אדם אם אפשי באשה נדרנית אם לאו: **גבי ממונא לקולא**. דהמזוייל מחזירו עליו הראיה וכיון דמספקא לן לא גביא: **מחלוקת**. דרב ושמואל:

בטעות שפי נשים. קידש לאה על תנאי ואשה אחרת כנס סתם אחריה ונמלאו עליה נדרים והיינו טעומא רב סבר כיון דלא אחני בדהך דהך אע"פ שכבר גילה דעתו שאי אפשי בנדרנית צריכה הימנו גט דלמא לגבה דהך חציבה עליה ולא קפיד ושמואל אמר כיון דגלי דעתיה גלי: **אבל בטעות אשה אחת**. קידשה על תנאי וכנסה סתם אפילו רב מודה דדעתיה אתנאיה: **והא מתניסין דטעות אשה אחת היא**. למאי דסלקא דעתין דסיפא ארישא קאי טעות אשה אחת היא וקא מוסיבין מינה לעיל אלמא איכא דסבירא ליה דטעות דאשה אחת נמי צריכה גט ואע"ג דאנן הוא דאומצינן ולאו רב איירי זה קושיא היא לרבה דהאי דברי הכל דקאמר סברא דיידיה היא ולאו מרצ ושמואל שמעה שהרי לא היה צדורס אלא דקסבר ליכא למאן דאמר כפי האי גוונא דלאו דעתיה אתנאיה והא קא חזינן דכל בני מדרשא דאומציה סלקא דעתין למימר הכי: **מחלוקת בטעות אשה אחת כעין שפי נשים**. קידשה על תנאי וגירשה מן האירוסין וחזר וכנסה סתם בזהיא אמר רב צריכה גט דכי אשה אחרת דמי ולשם קדושין בעל וליכא למימר אתנאיה קמא סמין ושמואל סבר הא גלי לה דעתיה מעיקרא דאם היא נדרנית אי אפשי זה ועל תנאי כן חזר וקידשה: **אבל בטעות אשה אחת גירידתא**.

שכנסה ע"י קדושין הראשונים דברי הכל כו' וכי אומצינן לעיל ממתני' הכי אומצינן מאי לאו קידשה על תנאי וכנסה סתם משגירשה דכלא גירשה ליכא למאן דאמר והיכא דגירשה מיהא קתני כתובה לא בעיא הא גיטא בעיא. ואני שמעתי טעות אשה אחת כעין ד' נשים כגון שקדש רחל על תנאי ואח"כ נתכוין לנכנס לאה וכנסה סתם ונמלאת רחל וקשיא לי נהי נמי דנתכוין לבעול לשם קידושין הא לאו לרחל איכוין ואמאי צריכה גט: **קידשה בטעות**. קס"ד טעות נדרים כדמפרש ואזיל: **קטן**. אין קדושי כלום דלאו בר קיחה הוא כי יקח איש כתיב ^[דברים כג]: **אע"פ שאלה סבלונות**. אכולה קאי: **סבלונות**. מגדנות שהתן שולח לארוסתו: **אינה מקודשת**. ואע"פ ששלח משהגדיל ולא אמרי' ניהוי סבלונות קידושין לפי שמחמת קידושין הראשונים שלח לשם סבלונות ולא לשם קידושין: **מאי לאו טעות נדרים**. שהתנה עמה על מנת שאין עליה נדרים והטעמו שהיו עליה נדרים וכן למומין ולכל תנאי שיתנה וקאמר ת"ק אם בעלו קנו אלמא איכא למ"ד אפילו בתנאי לא בעיל איניש אדעתא דתנאה דמסיק אדעתיה דלמא לא מייקיים והויא בעילת זנות: **לא טעות פחות משהו פרוטה**. דטעה בקדושין דסבר שמקדשין בכך ועלה קאמר אם בעלו קנו דאדם יודע שאין קדושין בפחות משהו פרוטה וגמר ובעל לשם קדושין אבל בטעות תנאי לא מסיק אדעתיה לבעול לשם קדושין סמוך עליה אם לא שתנאה קיים לא היתה ניסת לי לחופה: **במאי קמיפלגי**. לדידך דאמרת דלאו בתנאה פליגי במאי פליגי גבי פחות משהו פרוטה מאי טעמא דר"ש: ככולהו גרסינן **והא הכא דטעות אשה אחת היא: והא הכא דכי טעות אשה אחת דמי**. דזו שהטעמו היא שהתנת עמו ולא גרשה בינתיים ואיכא למ"ד מקודשת וטעמא מאי לפי שאין אדם עושה בעילתו זנות וגמר ובעל בלא שום תנאי: **מודים חכמים לרבי אליעזר**. ביבמות תנן ^אהמגרש את האשה והחזירה ומת מותרת ליבם ור"א אוסר והתם ^[קטן]. מפרש טעמא דר"א דגזר משום יתומה בחיי האב והיא המפורשת כאל שהזדו לו חכמים זה: **ונתגרשה**. וקבל אביה גיטה: **והיא יתומה בחיי האב**. אף בחיי אביה היא כיתומה לפי שיאנה מרשותו מנשואין הראשונים ושזב אין לו זכות בה לקבל קידושה: **והחזירה**. בקטנותה ומעשה קטנה אינו כלום: **שגירושה גירושין גמורים**. ונאסרה עליו איסור כרת מחמת גרושת אחיו שהתורה אמרה ^[ויקרא יח] ערות ^[נאשת] אחיך וגו': **ואין חזרסה גמורה**. לחזר ולהיות אשת אחיו במקום מלוה להמייבם: **או חולצת** או **מסייבמת**. שחזרתה חזרה גמורה להיות אשת אח: משום

המדיר פרק שביעי בתובות

מסורת הש"ס

א) וגישין סג: נדרים ג. כ"ב ט: חזינן קלה. מדה סה. ג) ט רש"ל מ"ן, א) גי' רש"ל, ד) [מוספתא דקדושין פ"ד, ס) [קדושין ג:], ו) גישין סה: ז) יבמות קט.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה מודים וכו' מתן המגרש כ"ב צפ' ב"ש דף קח ע"ב. ע"ש דלא גרס לגבי יתומה בחיי האב שחולצת וכו':

מוסף רש"י

גבי ממונא לקולא. והמזוייל מחזירו דיו על התפתותה (גישין גס). הר"י ברעליך. לשם קידושין, דאשה נקנית בביאה, על מנת שירצה אבא אע"פ שלא רצה האב מקודשת. דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמר בלבו לקדושין גמורים ואפילו לא ירצה אביו (גישין כה). לא רצה האב אינה מקודשת. דלא בעל אלא על תנאי ולא נתקיים (שם כג). במה דברים אמורים. דחכמים מודים, שגירשה כשהיא קטנה. וקיבל אביה גיטה, והחזירה כשהיא קטנה. דאין כח לא לאביה ולא לה לקדשה, ומת כשהיא קטנה, דלא בעלה משגדלה דסהוי ביאה משגדלה קדושין (יבמות ט). וגדלה אצלו. אמרין סתם ביאה דלשונה משגדלה קידושין הן (שם).